

SLOVENSKA.

KNJIGE „SLOVENSKE MATICE“ ZA L. 1903.

Slovenske narodne pesmi. Uredil dr. K. Štrekelj. 7. snopič (konec II. zv.) Natisnila „Zadružna tiskarna.“ Str. XXVIII. in 595—900. O teh „zaljubljenih“ pesmih trdi sam urednik: „Mnogi mislijo, da je slovenska narodna pesem najkrepkejša in najlepša v liriki, da daje vsebina naših liričnih pesmi bravcu največ estetičnega vžitka. Bojim se, da v tem zvezku ni mnogo takih pesmi, ki bi mogle potrditi to mnenje, s katerim se jaz nikakor ne strinjam, ker cenim, da najde bravec vedno več estetičnega vžitka v naših baladah in legendah, kakor pa v pričujočih proizvodih. Med zaljubljenimi pesmimi je le malo po svojem besedilu samem takih, ki bi segle bravcu globoko do srca, ki bi ga po besedilu samem genile do dna duše. Ni čudo! Saj daje zaljubljena, lirična pesem pravi vžitek šele, če jo poješ; njen tekst je tako večinoma porušen, podrt in raztrgan: šele melodija mu more vdihniti pravo življenje. Žalibog je nisem mogel pridejati povsod. Pa tudi če bi jo bil pridejal, bi ne povišala estetičnega vžitka, ker bi bila le na papirju in zadobi življenje šele, ko jo zapoješ! Vrhu tega ne morejo dati estetičnega vžitka mnoge pesmi prvega razdelka, ker so preveč refleksivne, kar priča, da niso posebno stare, tudi morda sploh ne prav narodne; refleksivna pesem je gostobesedna in klepetava, zatorej odurna in mrzla, kakor gostobesedna klepetulja... Takih poetičnih podob, takega poetičnega vžitka, kakor ga dajejo ljubitelju narodne poezije n. pr. lirične pesmi maloruske, ki presegajo tudi srbske ženske pesmi, bomo pač iskali v naših zaljubljenih zaman...“ Tako gospod urednik sam, in sicer po pravici, ocenja vrednost narodnih pesmi, ki so zbrane v tem snopiču.

Ako pa gospod urednik, ki je tudi sam ves „zaljubljen“ v svoje delo, vendar tako sodi o teh pesmih, moramo imeti vsaj to svobodo, da tudi mi, ki stojimo v tem oziru na mnogo širšem stališču, o njih izpregovorimo.

Gospod urednik stoji namreč na stališču znanstvenega folklorista: „Kakor mora botanik preučevati lepe in grde cvetlice, bodeči trn in strupeno gobo; kakor se mora etimolog z enako ljubeznijo in nepristranostjo ozirati na vse besede danega jezika, naj si bodo domače ali tuje, pravilne ali izprevržene in pokvarjene, naj si izražajo kaj lepega ali grdega: tako mora tudi folklorist z isto ljubeznijo ravnati z narod-

Veliki knez Kyrill Vladimirovič,
ranjen v vojski.

nimi proizvodi, če tudi morda skleplje ali lomi tako zvani „estetik“ roke nad to predrznostjo.“ (Str. XI.)

Gospod urednik se pri tem delu gotovo ne prišteva med „takozvane estetike“, tudi med „naše moraliste“ nikakor neče pripadati: On stoji izključno le na ozkem — skoro bi rekli prirodoslovnem — stališču nabirajočega folklorista. Zato je pa ta zbirka tudi bolj podobna herbariju, kakor pa pesniški knjigi, in sicer herbariju, v katerem so zbrane nižje rast-